

SISÄMINISTERIÖLLE

ASIA

Kirjallinen lausunto pelastustoimen virkanimikkeiden yhdenmukaistamiseksi sekä muuttamiseksi sukupuolineutraaleiksi, diaari VN/6593/2022.

LAUSUNNON ANTAJA

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry

LAUSUNTO

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry kiittää sisäministeriön pelastusosastoa mahdollisuudesta lausua asiassa. SPAL lausuu seuraavaa:

Sisäministeriön pelastusosasto on luonnostellut pelastustoimen virkanimikkeiden yhdenmukaistamista ja muuttamista sukupuolineutraaleiksi. Sisäministeriön ehdotus uusiksi virkanimikkeiksi:

Pelastaja (ent. palomies)
Vanhempi pelastaja (ent. ylipalomies)
Ylipelastaja (ent. palo esimies)
Apulaispelastusmestari (ent. apulaispalomestari)
Pelastusmestari (ent. palomestari)
Apulaispelastuspäällikkö (ent. apulaispalopäällikkö)
Pelastuspäällikkö (ent. palopäällikkö)
Johtava pelastuspäällikkö (ent. pelastuspäällikkö)

Sopimuspalokuntien nimikkeiden osalta sisäministeriö ehdottaa seuraavia muutoksia:

Sammuttaja (ent. sammutusmies)
Vanhempi sammuttaja (ent. vanhempi sammutusmies)

SPAL ei kannata sisäministeriön virkanimikemuutosesitystä. SPAL katsoo, että asia tulee palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

SPAL perustelee kantaansa seuraavasti:

Palomiehen, ylipalomiehen ja palo esimiehen nimikemuutoksia harkittaessa pelastusosasto on pyrkinyt sukupuolineutraaliteettiin poistamalla nimikkeistä termin ”mies”. Palomies on korvattu termillä pelastaja, ylipalomies nimikkeellä vanhempi pelastaja ja palo esimies nimikkeellä ylipelastaja. Esityksiä ei voida pitää onnistuneena. Esimerkiksi ehdotettu palo esimiehen korvaava virkanimike ”ylipelastaja” on synnyttänyt jopa ironisia kannanottoja johtuen nimikkeen vahvasta raamatullisesta ja uskonnollisesta

assosiaatiosta. Ryhmänjohtaja tai asemamestari olisivat huomattavasti ylipelastajaa parempia nimikkeitä.

Toisaalta ylipalomies on esitetty korvattavaksi nimikkeellä vanhempi pelastaja. Termi ”vanhempi” viittaa väkisin ikään ja tässä tapauksessa nimenomaisesti kyseistä virkaa tekevän henkilön ikään. Vaikka poliisissa on edelleen käytössä virkanimike vanhempi konstaapeli, ei tämä tarkoita sitä, että poliisin nimikkeet olisivat tänä päivänä enää suoraan kopioitavissa. Termit ”vanhempi” ja ”nuorempi” saattavat joidenkin ajatuksissa assosioida kiellettyä ikäsyrintää.

Yleisesti, vaikka palomies sanassa on mukana termi ”mies”, on kyseessä kuitenkin niin perinteinen ja itsessään jopa ”instituutionomainen” nimike, että SPALin on erittäin vaikea nähdä tosiasiallista tarvetta nimikkeen muuttamiselle tasa-arvosyistä.

Palomestarin, apulaispalomestarin, palopäällikön ja apulaispalopäällikön virkanimikkeet esitetään muutettavaksi siten, että termi ”palo” vaihdetaan termiin ”pelastus”. SPAL katsoo, että esityksellä ei ole mitään tekemistä sukupuolineutraliteetin kanssa. Uudistus aiheuttaisi kansalaisten keskuudessa tarpeetonta epäselvyyttä pelastusviranomaisten ja viranhaltijoiden statuksesta.

Nimikeuudistusta ei tule tehdä väkisin ja vain siksi, että se olisi pakko tehdä. Nimikeuudistuksessa on huomioitava pelastustoimen asema yhteiskunnallisen turvallisuuden takaajana ja tekijänä. Kansalaisten tulee tunnistaa pelastusalan ammattilaiset myös nimikkeiden kautta. Epäselvyyttä ei saa syntyä siitä, kuka ja millä mandaatilla pelastustoimen viranomaistehtäviä kussakin tilanteessa hoitaa.

Sopimuspalokuntien nimike-esitykseen SPALilla ei ole lausuttavaa.

Helsingissä 30.3.2022

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry
edustajanaan
Kim Nikula
Järjestön johtaja SPAL
040 716 1805, kim.nikula@spal.fi

Pasi Jaakkola
Edunvalvontajohtaja SPAL
045 854 1989, pasi.jaakkola@spal.fi

